

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Departementet

Den 13. maj 2025
FVM 439

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesforordning om ekstraordinære støtteforanstaltninger for mælke- og svinekødssektorerne i Tyskland (komite-sag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ekstraordinære støtteforanstaltninger for mælke- og svinekødssektorerne i Tyskland. I januar 2025 var der udbrud af mund- og klovesyge i den tyske delstat Brandenburg. Kommissionen foreslår, at der med hjemmel i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013) anvendes EU-midler til ekstraordinær støtte til berørte landbrugere i de beskyttelseszoner, der var etableret på grund af udbruddet. Forslaget vurderes ikke at have betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Forslaget forventes sat til afstemning i Komitéen for Den Fælles Markedsordning den 22 maj 2025. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om forslag om ekstraordinære støtteforanstaltninger for mælke- og svinekødssektorerne i Tyskland.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 220 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter.

Forslaget behandles i en undersøgelsesprocedure i Komitéen for Den Fælles Markedsordning. Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen inden for to måneder kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller inden for en måned kan forelægge forslaget for appeludvalget. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget eller inden for to måneder forelægge komitéen et ændret forslag eller inden for en måned forelægge forslaget for appeludvalget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal kan Kommissionen vedtage forslaget.

Sagen forventes sat til afstemning på mødet i Komitéen for den fælles markedsordning for landbrugsprodukter den 22. maj 2025.

Formål og indhold

Forslaget fremsættes, fordi der i januar 2025 var udbrud af mund- og klovesyge i den tyske delstat Brandenburg. Mund- og klovesyge er en smitsom virussygdom, der ikke er farlig for mennesker, men mennesker kan bringe smitten videre til dyr, både ved direkte og indirekte kontakt med dyr. Sygdommen kan ramme klovbærende dyr, som inkluderer bl.a. kvæg, grise, får og geder samt vilde drøvtyggere. Tyskland indførte straks og effektivt de nødvendige veterinære tiltag i medfør af EU-reglerne herom, navnlig i form af oprettelse af spærre- og beskyttelseszoner. Herunder indførte delstaten Brandenburg forbud mod flytning af klovbærende dyr i perioden 10.-17. januar 2025. Gennemførelsen af de dyresundhedsmæssige og veterinære foranstaltninger førte til tab af produceret rå mælk, som ikke kunne leveres på grund af bevægelsesrestriktioner, og værditab på slagtesvin, der af samme årsager ikke kunne slagtes ved normal handelsvægt.

Forslaget fremsættes med hjemmel i artikel 220 i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013), der giver Kommissionen mulighed for at yde støtte på grund af begrænsninger i handelen inden for EU og i handelen med tredjelande, som følge af anvendelsen af foranstaltninger til bekæmpelse af udbredelse af dyresygdomme. Bestemmelsen kan kun finde anvendelse efter anmodning fra den berørte medlemsstat, og der er 50 pct. national medfinansiering, dog begrænset til 40 pct. i tilfælde af mund- og klovesyge.

Forslaget indebærer EU-støtte til Tyskland på maksimum 4,8 mio. euro (ca. 35,5 mio. kr.) for tab, der vedrører ikke-leveret rå mælk for en mængde på op til 1.574.640 kg mælk, og tab ved forlænget hold og opfødning af op til 120.000 stk. svin. Støtteniveauet kan dog øges med op til 20 pct. mhp. at sikre fleksibilitet, såfremt der er større mængder mælk samt antal svin, end det, der er lagt til grund i forslaget. Det bemærkes, at der ikke må ske dobbeltfinansiering af nedslagtede dyr, der har modtaget erstatning efter reglerne om bekæmpelse af smitsomme dyresygdomme. Støtten kan ydes til bedrifter inden for de berørte beskyttelseszoner. Støtten skal være udbetalt senest den 30. november 2025.

EU-støtten foreslås finansieret af landbrugsreserven, som opføres direkte på EU-budgettet. Den kan anvendes til kriseordninger i form af intervention og/eller privat oplagring samt til de kriseordninger, der kan etableres i henhold til artikel 219-221 i den fælles markedsordning (forordning 1308/2013).

Landbrugsreserven består årligt af 450 mio. euro. Da der i februar 2025 blev reserveret 99 mio. euro som følge af ekstraordinære vejrforhold i Spanien, Kroatien, Cypern, Letland og Ungarn, er der for regnskabsåret 2025 351 mio. euro tilbage i landbrugsreserven. Ubrugte midler inden for landbrugsbudgettet kan overføres til landbrugsreserven det efterfølgende år. For regnskabsåret 2025 er der 570 mio. euro tilgængelig for landbrugsreserven. Hvis der ikke er midler på budgettet til at fylde landbrugsreserven op, anvendes finansiell disciplin som sidste udvej. Finansiell disciplin dækker over, at Kommissionen med en fastsat procentandel beskærer de direkte betalinger til tilskudsmodtagere, der på et år modtager mere end 2.000 euro.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser ud over indvirkningen på EU's budget. Finansieringen foreslås at ske via landbrugsreserven. Der er EU-budgetvirkning, idet forslaget medfører en udgift på EU's budget på 4,8 mio. euro (ca. 35,5 mio. kr.). Danmarks finansieringsandel af EU-budgettet er ca. 2,3 pct., svarende til ca. 110.400 euro (ca. 0,8 mio. kr.). Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Det bemærkes, at en fuld anvendelse af den afsatte landbrugsreserve i løbet af regnskabsåret 2025 (16. oktober 2024 til 15. oktober 2025) kan medføre behov for at reducere den direkte indkomststøtte til landbrugere for at genopfylde landbrugsreserven. Dette vurderes i så fald at være en mindre reduktion af den direkte støtte. Landbrugsreserven kan også fyldes op af eventuelt andre ubrugte midler og formålsbestemte indtægter under landbrugsområdet.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer støtter Kommissionens forslag om ekstraordinære støtteforanstaltninger til sektorer ramt af mund- og klovesyge i Tyskland. Det er yderst vigtigt, at der sikres hurtig og effektiv kompensation til sektorer ramt af sygdomsudbrud. Det er centralt for minimering af risikoen for yderligere spredning, at der hurtigt igangsættes de nødvendige veterinære beskyttelsestiltag. I den forbindelse finder Landbrug & Fødevarer, tabet for producenterne i spærre- og beskyttelseszonerne altid bør kompenseres mest muligt.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt forbeholden overfor at anvende landbrugsreserven, dog er regeringen positivt indstillet overfor at anvende landbrugsreserven i tilfælde af husdyr- og plantesygdomme. Regeringen finder det vigtigt, at den ekstraordinære støtte begrænses, så der opretholdes manøvrerum til fremtidige kriser. Regeringen finder det endvidere vigtigt, at en anvendelse af landbrugsreserven baseres på objektive kriterier, der viser, at der er ekstraordinære udfordringer og tab i bestemte sektorer og/eller medlemsstater. Endelig finder regeringen det vigtigt, at Kommissionen udviser transparens og følger markedsituationen på tværs af alle medlemsstater. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.